

hjælpe dem, og man kunde maasse ogsaa lade dem, der være Medlemmer af en Sygekasse, faae fri Befordring af Løge. Naar man saaledes paa forskjellig Maade havde støttet Selvhjælpen, vilde jeg i og for sig være mindre betænkelig ved at gaa med til en skarp Fattiglovgivning mod de virkelig vagabonderende Personer, der bliue tilbage. Værede Medlemmer ville saaledes have set, at jeg langtfra har stillet mig paa noget absolut Enten-eller Standpunkt, at jeg siger: Dette eller Intet; jeg mener ingenlunde, at netop dette Forslag har truffet det Rette, jeg mener ogsaa, at det kan udføres i forskjellige Bestanddele, saa at man kan løse Opgaven stykkevis, og jeg antager, at jeg i det Stykke er i Overensstemmelse med mine Medforlagsstillerere. Hovedsagen for os er, at der bliver gjort Noget, og det forekommer os, at netop et lille Samsund som Danmark har lettere ved at gjøre det end de større Samsund og ogsaa større Forpligtelse, fordi der er andre Omraader, hvor det ikke kan hamle op med Stormagterne f. Ex. i Krigsvæsen; her kan man gjøre det og gjøre det bedre end Stormagterne. Ligesom man i en lille Husholdning langt bedre kan overse det Enkelte, saaledes kan man ogsaa i et lille Land langt bedre overse de enkelte Forhold. Jeg søger mig forvisset om, at Samsundet vil vedblive at være uroligt — jeg siger ikke her til Revolutioner eller Optøier — at man vil vedblive at lede og lede, indtil man finder Veien, ad hvilken flere af disse Spørgsmaal kunne løses. Jeg haaber ikke, at den høitærede Indenrigsminister vil frasige sig at være med til at søge en saadan Løsning; man vedbliver jo at samle og lede, man har nedsat Kommission paa Kommission, men Ingen har sagt det forsløsende Ord. Jeg tror forøvrigt heller ikke, at det kan siges ved et enkelt Lovforslag, jeg tror, at det skal søges stykkevis; men jeg tror ikke, at man kan lægge det tilside. Det vil heller ikke ske, fordi Samsundets Samvittighed siger, at der gjøres Uret imod Individerne, naar deres eneste Hjælp mod Sygdom og Alderdom skal være det offentlige Fattigvæsen.

Busk: Jeg ønsker kun at gjøre nogle korte Bemærkninger ved denne 1ste Behandling. Dette Lovforslag er jo for flere Aar tilbage behandlet omstændelig, og vi have baade i Anledning af Andragender og ved andre Leiligheder og ogsaa ved et Lovforslag, som er indbragt i denne Samling af et andet æret Medlem, havt Leilighed til at drøfte det. Jeg tror heller ikke, at vi kunne komme ret meget videre ved 1ste Behandling, end at vi høre den høitærede Ministers Stilling og faae Sagen i Udvalg, og saa faae vi at se, hvad Resultat man kan komme til. Det tror jeg, er den Vej, ad hvilken Sagen fremmes hurtigst, om den overhovedet kan fremmes i denne Samling. Jeg søger mig nu overbevist om, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Th. Nielsen)

udtalte, at, dersom det kunde lykkes os at bibringe den ærede Minister en virkelig Overbevisning om, at her bør og kan der gjøres Noget, saa vilde den ærede Minister ogsaa gaa med til det. Det Exempel fra Kreditforeningerne, som den ærede Ordfører nævnte, er jo noksom Bevis derpaa. Vi have set, hvorledes Ministeren, da han kom næste Aar, maatte høre ilde for, at han var kommen til en bedre Overbevisning i denne Sag og vilde gjøre Noget paa det Omraade, men det afstrækkede ikke den høitærede Minister fra at staa fast, og derfor tror jeg, at, dersom det kan lykkes enten ved Forhandlingerne i Salen eller i et Udvalg at gjøre Ministeren begribeligt, at her kan og bør gjøres Noget, saa vil det ikke være aldeles umuligt at komme et Skridt fremad paa den Maade. En af de Grunde, som gav mig Anledning til at tage Ordet, var, at det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) som sædvanlig, naar han kommer til at tale om disse Ting, vendte tilbage til Arbejdskommissionen, idet man derved faar et Ansvar, som man ingenlunde kan være tjent med. Da det ærede Medlem uden videre udtalte, at Kommissionen paa dette Omraade ikke havde viist nogen Vej, saa finder jeg her som sædvanlig Anledning til at fralægge mig alt Ansvar. Det var jo saaledes i denne Kommission, at man tilkalde nogle Medlemmer, som De Herrer fandt for godt at medtage i Betænkningen, hvor det passede i deres Kram; men andre Steder, hvor det ikke passede i deres Kram, udelode de dem, saaledes at disse Medlemmer kom i en ganske forunderlig Stilling, og Andre med, idet det kunde siges: Har Du maasse ogsaa været med til at stemme eller har Du siddet stille og hørt paa, at der intet andet Resultat kom ud med Hensyn til Alderdomsforsørgelse og Sygekasser end det, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds nu har kritiseret? Jeg mener, at det saa er en ligefrem Pligt at fralægge sig dette Ansvar. Naar der skal gjøres Noget ad den Vej for Smaafolk, som det ærede Medlem atter og atter kom tilbage til, nemlig ved Hjælp til Selvhjælp, kunne vi dog ikke antage, at Smaafolk kunne svare Bidrag til Sygekasse, Alderdomsforsørgelseskasse, Begravelseskasse og Understøttelseskasse. Det kunne de virkelig ikke; Ingen, som har det fjerneste Kjendskab til, hvad en Husmand paa Landet i Almindelighed kan erhverve ved sine Hænders Gjerning, kan tro, at han vil kunne svare Bidrag til alle disse Kasser, det vil være umuligt. Ogsaa jeg anser den Vej for at være den principielt rigtige, at man skal yde Hjælp fra Statens Side til, at Folk kunne hjælpe sig selv. (Sage: Hør!) Min ærede Sidemand siger: Hør! Vi, som staa paa dette Standpunkt, at vi tro, at der kan gjøres Noget ad denne Vej, have ikke udtalt Andet, end at vi mene Hjælp til Selvhjælp. Men saa maa vi dog ikke forlange Selvhjælp under saadanne